

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра психології та педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	перший (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 №17

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 №12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність» Володимир
ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового
інституту права та інноваційної освіти
протокол від 01.07.2024 № 22.

Психологія управління. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро:
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2024. 19 с.

РОЗРОБНИК:

1. Професор кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доктор юридичних наук, професор Савіщенко Вікторія Миколаївна;
2. Доцент кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, Горіна Ольга Теофілівна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. завідувач кафедри психології Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет», кандидат психологічних наук, доцент Пріснякова Людмила Макарівна;
2. завідувач кафедри соціально-гуманітарної підготовки та права Західнодонбаського інституту Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», кандидат психологічних наук, доцент Кучинова Наталія Миколаївна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**
(додаток 1.1. до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90	90
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекції	10	4
Семінарські заняття	14	2
Практичні заняття	6	2
Самостійна робота	60	82
Індивідуальні завдання (курсова робота)	—	—
Підсумковий семестровий контроль	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами психологічних знань про управлінську діяльність; з психологічними особливостями процесу управління; висвітлити важливість закономірності соціальної взаємодії в організації; навчити застосовувати методи психологічного дослідження в роботі з персоналом.

Дисципліна «Психологія управління» виступає як профільна та знайомить здобувачів вищої освіти з предметом психології управління як науки, її прикладними завданнями, розкриваючи основні психологічні проблеми в організаціях та установах різного типу і на різних стадіях життєвого циклу. У своєму змісті вона орієнтується на сучасні моделі професійної діяльності в галузі управління (менеджменту), розвитку організацій, управлінського консультування.

Очікуванні результати навчання: після успішного завершення курсу здобувачі вищої освіти повинні знати та розуміти теоретичні засади психології управління та її роль у правоохоронній діяльності, основні підходи, методи та моделі управління в колективі, психологічні особливості керівника та підлеглих у системі правоохоронних органів, механізми прийняття управлінських рішень та психологічні чинники їх ефективності, методи психологічного впливу, мотивації та стимулювання персоналу, а також особливості управління конфліктами та стресовими ситуаціями у правоохоронній діяльності.

Вони повинні вміти аналізувати психологічні процеси в управлінській діяльності та визначати їх вплив на ефективність роботи, застосовувати

психологічні методи оцінки персоналу та діагностики групової динаміки, використовувати техніки ефективної комунікації, переконання та вирішення конфліктів, формувати позитивний соціально-психологічний клімат у колективі, управляти власним емоційним станом та допомагати іншим у подоланні стресу, а також приймати зважені управлінські рішення з урахуванням психологічних аспектів діяльності.

Крім того, здобувачі мають набути навичок лідерства та психологічного впливу у правоохоронній діяльності, ефективної організації роботи правоохоронного колективу, роботи в команді та управління груповою поведінкою, використання методів профілактики та подолання професійного вигорання, оцінки професійної придатності працівників та підбору кадрів з урахуванням психологічних особливостей. Усі ці результати сприятимуть підготовці компетентних правоохоронців, здатних ефективно управляти колективами, приймати обґрунтовані рішення та забезпечувати психологічну стійкість у складних умовах служби.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 – усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК7 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8 – здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9 – здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10 – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності):

СК4 – спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

СК6 – здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються, та бути наставником для молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК7 – здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК8 – здатність визначено і наполегливо ставити професійні завдання та організовувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за

результати виконання цих завдань.

СК11 – здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

Пререквізити: «Загальна психологія», «Психологія спілкування», «Педагогічна психологія».

Постреквізити: вміти використовувати здобуті знання з навчальної дисципліни «Психологія управління» в практичній діяльності працівника правоохоронної діяльності щодо прояву своїх лідерських якостей та використання людських ресурсів у професійній діяльності.

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

РН1 – зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

РН2 – координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

РН3 – організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність.

РН4 – узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РН7 – оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.

РН14 – розробляти та управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності та з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців.

3. ПРОГРАМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА № 1. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ.

Предмет психології управління. Основне завдання психології управління. Загальні ознаки процесу управління (відбувається у складній динамічній системі з двома підсистемами — керуючою і керованою; цілеспрямованість впливу керуючої підсистеми на керовану; наявність програми впливу керуючої системи на керовану; наявність зворотних зв'язків; ентропійний характер).

Види управління (технічне, соціальне). Різновиди соціального управління за сферами здійснення. Функції управління. Поняття про керівництво.

Структура психології управління. Психологія управління - прикладна галузь науки. Управлінський вплив – головний елемент управлінської діяльності. Психологічні питання здійснення управлінських впливів. Рівні досліджень у психології управління: методологічний, галузевий (управління економікою та суспільно-політичними і духовними видами діяльності).

Підходи до розуміння функцій управління. Операційно-стадійний підхід відображення послідовності дій та операцій управлінської діяльності (Г. Черч, А. Файоль, І. М. Керженцев, Г. Е. Шлезінгер, В. Г. Афанасьєв, А. А. Глухов, В. Н. Ейтгон, Г. Х. Попов). Підходи, побудовані на групуванні функцій за спільністю їх цілей та завдань (Д. М. Крук, О. В. Козлова, І. Н. Кузнецов, Б. З. Мільнер, В. С. Рапопорт, Л. І. Євенко).

Традиція вивчення людського фактора виробництва. Поняття людського фактора, особистісного фактора. Перша науково обґрунована система організації та управління Ф. Тейлора та А. Файоля (НОП). Е. Мейо — засновник теорії людських відносин (предмет управління — неформальна структура групи). Теорія ролей Р. Лінтона (предмет управління нейтралізація індивідуальних особливостей виконавців, уніфікація їх відповідно до виконуваної ролі). Управлінські ролі (за Х. Мінцбергом): міжособистісні, інформаційні щодо прийняття рішень.

ТЕМА № 2. МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ НАУКАМИ.

Види методів у психології управління (за Ф. Генівим): *загальні і спеціальні*. Класифікація методів психології управління *за ознакою міри опосередкованості* вивчення психічних явищ: безпосереднього вивчення психіки (спостереження, експеримент, телеметричні прилади реєстрації психічних і психофізіологічних показників); опосередкованого вивчення через інших людей (інтерв'ю, бесіда, анкета, метод незалежних характеристик, асоціативний експеримент, ігри); самоспостереження і самоаналізу; продуктів діяльності.

Особливості загально психологічних методів у психології управління. Специфіка спостереження за його метою та об'єктом. *Експеримент* (індивідуальний, груповий, масовий). *Метод ігор і розв'язання ситуацій*, характерних для управлінської діяльності. *Метод соціометричних виборів* у дослідженні виробничих колективів. Особливості асоціативного експерименту.

Психологія управління та інші науки. Спільні інтереси психології управління з *фізіологією* (фізіологічні особливості праці керівника, його вищої нервової діяльності); *гігієною* (вимоги до режиму дня, культура розумової та фізичної праці); *педагогікою* (виховні впливи на підлеглих); *етикою* (етика взаємин в управлінні, на виробництві); *естетикою* (оформлення приміщень); *кібернетикою* (інформаційні системи, автоматизація інформаційних процесів у системах управління); *соціологією* (закономірності великих груп,

суспільних процесів); *економікою* (організація виробництва, аналіз його діяльності).

Психологія управління і менеджмент. Поняття менеджменту. Співвідношення предметів досліджень у менеджменті (процес менеджменту) та психології управління (психологічні фактори менеджменту). Особистісні якості менеджера як спеціаліста з управління. Характеристика професійної діяльності менеджера: робочі функції; алгоритми виконання окремих функцій; система вимог, що детермінують діяльність менеджера.

ТЕМА № 3. ОСОБИСТІСТЬ У ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Поняття про міжособистісні відносини. Співвідношення понять «зв'язок», «ставлення», «відношення», «відносини», «стосунки», взаємини, їх семантичні нюанси та сфери використання. Системи зв'язків: суб'єкт — об'єкт, суб'єкт — суб'єкт.

Соціальна структура організації. Формальні та неформальні групи організації. Формальні групи — кадрова структура організації, що визначає розподіл праці та забезпечує досягнення мети організації. Типи формальних груп: група керівника, робоча (цільова) група, комітет (комісія, рада).

Характеристики неформальних організацій. Причини вступу людей у неформальні організації. Вплив неформальних організацій на роботу установи (соціальний контроль; опір змінам; неформальні лідери).

Характеристика лідерства. Лідерство — відносини домінування і підпорядкування. Концепції лідерства: теорія лідерських ролей Бейлса; теорія рис лідерства (М. Вебер); інтерактивна теорія; ситуаційна теорія Ф. Фідлера; стратометрична концепція А. В. Петровського.

Особистість лідера. *Типи лідерів (за Н. В. Шахназаряном):* інтелектуальний; емоційно-комунікативний; практичний; універсальний. Позитивні риси особистості лідера: далекоглядність, розсудливість; уміння справедливо оцінити; енергійність; рішучість; послідовність; справедливість; твердість і непохитність; самопізнання; комунікативні здібності.

Поняття про популярність. Фактори популярності: позагрупові (соціально-демографічні), групові (норми, еталони), особистісні (вік, стать, характер). Порівняння ознак популярності та привабливості. Порівняння ознак лідерства і популярності. Важливість врахування міри популярності та привабливості лідера для організації групи.

ТЕМА № 4. ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ КЕРІВНИКА

Характеристика товариських відносин. Функції товариських взаємовідносин (співдія, взаємодопомога у значущій, суспільно корисній діяльності). Дружба і товариськість. Психологічна сумісність, її прояви. Види (рівні) психологічної сумісності: психофізична; соціально- психологічна. Типи поведінки людей при виконанні спільної діяльності.

Фактори групової згуртованості: емоційний аспект (Фестінгер, Картрайт),

когнітивно-оцінні аспекти (Ньюкомб, Хайдер); інтерактивні фактори (М. Дойч); комунікативні фактори (К. Левін). Теорія групової “синталії” Р. Кеттела. Модель групової продуктивності Б. Колінза.

Поняття соціально-психологічного клімату (СПК) колективу його функції: забезпечення умов життєдіяльності особистості у групі; зворотний зв'язок про взаємодію особистості із соціальним оточенням; фактор спільної виробничої діяльності; вплив на розвиток особистості; детермінанта психічного стану і здоров'я особистості.

Причини загострення проблеми соціально-психологічного клімату: зростання психічного напруження, духовних потреб і запитів, вимог до культури спілкування.

Управлінський вплив — різновид психологічного впливу в системі керівник — підлеглий. Фактори впливовості особистості керівника. Характеристика видів психологічних впливів. Психологічні особливості управлінських розпоряджень. Структура розпорядження (наказу): мотиваційна, змістова, зобов'язуюча складові. Методи передавання розпорядження: спонукаючий, переконуючий, примушуючий. Типи віддачі наказів: туманний наказ, наказ-умовляння, наказ-погроза, наказ-прохання, наказ-підкуп, наказ-категорична вимога. Функції впливів керівника при віддачі розпорядження: інформаційна, мотиваційна, матеріального забезпечення виконання, контрольно-оцінна.

ТЕМА № 5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття про стиль керівництва та індивідуальний стиль керівництва. Залежність стилю керівництва від суспільного місця керованої організації (освітні, військові, спортивні, виробничі, медичні структури).

Різновиди стилів керівництва: директивний, колегіальний, ліберальний, авторитарний, інквотитарний, анархічний. Умови формування стилю керівництва.

Поняття індивідуального стилю управління. Ознаки індивідуального стилю управління (відображає усталені способи діяльності керівника, психологічні особливості його мислення, прийняття рішень, спілкування тощо; набувається у процесі діяльності і змінюється; виражається у змістовних характеристиках управлінської діяльності).

Індивідуальний стиль керівництва за К. Левіним — перша психологічна теорія стилю управління. Характеристика особистості та управлінської діяльності автократичного, демократичного, ліберального лідера.

Трансформація стилів керівництва в останній чверті ХХ століття. Прихований (анонімний) стиль управління. Його недоліки (уповільнення темпів зростання компаній; громіздка управлінська система; зниження оперативності прийняття рішень). Відкритий стиль управління. Його переваги (зростання ініціативи та творчої активності співробітників; оперативність управління; зростання якості взаємодії між співробітниками). Виконавчий та

ініціативний стилі .

Концепція стилю керівництва Р. Р. Блейка та Дж. С. Мутон. Критерії його виокремлення: спрямованість керівника при виконанні управлінських завдань (на турботу про виробництво та отримання найвищих кінцевих результатів, або на турботу про людей). Характеристика стилів: “режим підпорядкування керівникові”, “управління приміським клубом”, “зубожіння управління”, “управління людиною організації”, “колективного управління”.

Індивідуальний стиль спілкування керівника за Р. Х. Шакуровим: розсудливий, дистанційний, розуміючий, пригнічуючий, довірливий, прагматичний.

Управлінський вплив — різновид психологічного впливу в системі керівник — підлеглий. Фактори впливовості особистості керівника. Характеристика видів психологічних впливів. Психологічні особливості управлінських розпоряджень. Структура розпорядження (наказу): мотиваційна, змістова, зобов’язуюча складові. Методи передавання розпорядження: спонукаючий, переконуючий, примушуючий. Типи віддачі наказів: туманний наказ, наказ-умовляння, наказ-погроза, наказ-прохання, наказ-підкуп, наказ-категорична вимога. Функції впливів керівника при віддачі розпорядження: інформаційна, мотиваційна, матеріального забезпечення виконання, контрольно-оцінна.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1 Психологія управління як галузь психологічної науки	1. Взаємозв'язок психології управління з іншими науками. 2. Функції психології управління. 3. Принципи психології управління. 4. Методологія і методи психології управління.	2
Тема №2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками	1. Види методів у психології управління 2. Особливості загально-психологічних методів у психології управління. 3. Зв'язок психології управління з іншими галузями психології. 4. Психологія управління та інші науки. 5. Психологія управління і менеджмент.	2
Тема № 3. Особистість у психології управління	1. Особистість – важлива соціальна ознака людини. а) індивід - представник людської спільноти; б) індивідуальність - сукупність своєрідних психологічних особливостей і властивостей людини, що характеризує її людську неповторність і виявляється в рисах характеру; с) структура особистості;	2

	2. Індивідуально-психологічні властивості особистості (темперамент, характер). а) сукупність стійких індивідуальних властивостей особистості; б) урахування трикомпонентної типології поведінки у процесі вибору професії; с) здібності - індивідуально-психологічні особливості особистості.	
Тема №4. Психологічні властивості особистості керівника	1. Вимоги до сучасного керівника. 2. Чинники, які перешкоджають досягненню результатів в управлінській діяльності.	2
Тема №5. Психологія управлінської діяльності	1. Критерії та показники ефективності управлінської діяльності. 2. Роль керівника в результатах управлінської діяльності (колективом. Підприємством, організацією). 3. Важливість прийняття управлінських рішень: а) критерії установки управлінських рішень; б) оцінення управлінської діяльності через виробничі результати; с) правила управління діяльністю; д) формальна організація управління.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Психологія управління як галузь психологічної науки.	2
Тема № 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками.	4
Тема № 3. Особистість в психології управління.	4
Тема № 4. Психологічні властивості особистості керівника.	2
Тема № 5. Психологія управлінської діяльності.	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками	2
Тема № 3. Особистість в психології управління	2
Тема № 4. Психологічні властивості особистості керівника	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Психологія управління як галузь психологічної науки.	12
Тема № 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками.	12
Тема № 3. Особистість в психології управління.	12
Тема № 4. Психологічні властивості особистості керівника.	12
Тема № 5. Психологія управлінської діяльності.	12

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Психологія управління як галузь психологічної науки	1. Взаємозв'язок психології управління з іншими науками. 2. Функції психології управління. 3. Принципи психології управління. 4. Методологія і методи психології управління.	2
Тема № 3. Особистість у психології управління	1. Особистість – важлива соціальна ознака людини. а) індивід - представник людської спільноти; б) індивідуальність - сукупність своєрідних психологічних особливостей і властивостей людини, що характеризує її людську неповторність і виявляється в рисах характеру; с) структура особистості; 2. Індивідуально-психологічні властивості особистості (темперамент, характер). а) сукупність стійких індивідуальних властивостей особистості; б) урахування трикомпонентної типології поведінки у процесі вибору професії; с) здібності - індивідуально-психологічні особливості особистості.	1
Тема № 5. Психологія управлінської діяльності	1. Критерії та показники ефективності управлінської діяльності. 2. Роль керівника в результатах управлінської діяльності (колективом, підприємством, організацією). 3. Важливість прийняття управлінських рішень: а) критерії установки управлінських рішень; б) оцінення управлінської діяльності через виробничі результати; с) правила управління діяльністю; д) формальна організація управління.	1

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 4. Психологічні властивості особистості керівника	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Психологія управління як галузь психологічної науки.	16
Тема № 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками.	18
Тема № 3. Особистість в психології управління.	16

Тема № 4. Психологічні властивості особистості керівника.	18
Тема № 5. Психологія управлінської діяльності.	14

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Соціально-психологічне питання виробничих груп і колективів.
2. Психологічний аналіз діяльності керівника. Психологія особистості керівника.
3. Психологічне питання добору керівних кадрів.
4. Психолого-педагогічна підготовка керівника.
5. Інженерна психологія.
6. Морально-психологічні властивості особистості керівника.
7. Закономірності розвитку виробничого колективу.
8. Структура колективу і специфічний підхід керівника до різних мікрогруп.
9. Труднощі, вимоги та обмеження у роботі керівників.
10. Проблема статі в управлінні.
11. Регресивний розвиток керівника та управлінська деформація.
12. Соціально-психологічна характеристика організації.
13. Психологія управління людськими ресурсами.
14. Психологічні особливості управління в галузі освіти.
15. Конфлікти в системі управління.
16. Психологічна підготовка нововведень.
17. Комунікативна природа в управлінні.
18. Психологія ділового спілкування. Сутність реклами в психології.
19. Психологія діяльності та навчальний менеджмент.
20. Методи психології управління.
21. Основні положення наукового управління Ф.Тейлора.
22. Роль адміністративних принципів А.Файоля для сучасної практики управління.
23. Основні завдання психології управління як науки.
24. Психологія управління як галузь психологічної науки.
25. Психологія управління і менеджмент. Поняття менеджменту.
26. Особистість у психології управління.
27. Лідерство. Теорія рис лідерства М. Вебера.
28. Психологічні властивості особистості керівника.
29. Поняття соціально-психологічного клімату (СПК) колективу його функції.
30. Структура розпорядження (наказу): мотиваційна, змістова, зобов'язуюча складові.
31. Критерії оцінювання управлінської діяльності.
32. Різновиди стилів керівництва: директивний, колегіальний, ліберальний, авторитарний, анархічний.
33. Трансформація стилів керівництва в останній чверті XX століття.

34. Характеристика стилів управління: “режим підпорядкування керівникові”, “управління приміським клубом”, “зубожіння управління”, “управління людиною організації”, “колективного управління”.

35. Характеристика видів психологічних впливів управління.

36. Функції товариських взаємовідносин (співдія, взаємодопомога у значущій, суспільно корисній діяльності).

37. Види (рівні) психологічної сумісності: психофізична; соціально-психологічна.

38. Типи поведінки людей при виконанні спільної діяльності.

39. Теорія групової “синталії” Р. Кеттела.

40. Комунікативні фактори (К. Левіна).

41. Модель групової продуктивності Б. Колінза.

42. Фактори впливовості особистості керівника.

43. Психологічні особливості управлінських розпоряджень.

44. Структура розпорядження (наказу): мотиваційна, змістова, зобов’язуюча складові.

45. Типи віддачі наказів: туманний наказ, наказ-умовляння, наказ-погроза, наказ-прохання, наказ-підкуп, наказ-категорична вимога.

46. Методи передавання розпорядження: спонукаючий, переконуючий, примушуючий.

47. Поняття про стиль керівництва та індивідуальний стиль керівництва.

48. Залежність стилю керівництва від суспільного місця керованої організації (освітні, військові, спортивні, виробничі, медичні структури).

49. Різновиди стилів керівництва: директивний, колегіальний, ліберальний, авторитарний, анархічний.

50. Ознаки індивідуального стилю управління.

51. Характеристика особистості та управлінської діяльності автократичного, демократичного, ліберального лідера.

52. Трансформація стилів керівництва в останній чверті XX століття.

53. Прихований (анонімний) стиль управління.

54. Концепція стилю керівництва Р. Р. Блейка та Дж. С. Мутон.

55. Характеристика стилів: “режим підпорядкування керівникові”, “управління приміським клубом”.

56. Характеристика стилів: “зубожіння управління”, “управління людиною організації”, “колективного управління”.

57. Функції впливів керівника при віддачі розпорядження: інформаційна, мотиваційна, матеріального забезпечення виконання, контрольно-оцінна.

58. Критерії оцінювання управлінської діяльності.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (3)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (3)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 40 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою);

Бали	Пояснення
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.

1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

За результатами самостійної роботи – 10 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання заліку (20-40 балів).

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти (заочна форма навчання)

За результатами аудиторної роботи здобувач вищої освіти має отримати максимальну кількість 20 балів (кожне заняття оцінюється за десятибальною шкалою)

Бали	Пояснення
9-10	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
7-8	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
5-6	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
3-4	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1-2	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.
---	---

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

За результатами самостійної роботи – 30 балів. Таким чином бали за поточний контроль: 40-60 балів. Бали за результатами успішного складання заліку: 20-40 балів.

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Для навчальної дисципліни «Психологія управління» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: стандартизовані тести, реферати, есе.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Психологія управління» передбачено:

- для денної форми навчання – 3 кредити на рік (90 год.)
- для заочної форми навчання – 3 кредити на рік (90 год).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного

				характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

- навчальна аудиторія;
- ноутбук з відеокамерою;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- платформа «СУДН.Moodle»;
- програмне забезпечення Microsoft Power Point;
- дошка;
- крейда.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- закони:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про відновлення дії окремих положень Конституції

України» № 1401-VIII від 02 червня 2016 року, ВВР, 2016, № 28, (ст.532).

2. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 року № 145-VIII (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380.

3. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 року № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. № 37, 2014.

4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

5. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

Підручники, посібники:

1. Ачкасова, Л.М., Водолажська Т.О., Бекетов Ю.О. Управління конфліктами на підприємстві. *Економіка трансп. комплексу*: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ХНАДУ; редкол.: В. Г. Шинкаренко (відп. ред.) та ін. Харків, 2022. Вип. 40. С. 22-34.

2. Прищак М.Д. Психологія управління в організації: навч. посіб. 2- ге вид., перероб і доп. Вінниця: ВНТУ. 2016. 150 с.

3. Угрин О.Г. Психологія управління: практ. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 163 с.

4. Чернікова Т.В. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар. Київ: Юрінком Інтер.2017.

5. Чепіга Л.П., Шевченко Л.О. Психологія управління: навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів. Харків : ХНУВС, 2020. 71 с.

6. Шульженко І.В., Лупинос Р.С. Особливості управління конфліктами в сучасній організації. *Економічний форум*, 2019. № 4. С. 233-239.

Інтернет-ресурси:

1. <http://osvita.ua/> –Українське медіа про систему освіти в Україні та за кордоном – Освіта. ua.

2. <http://www.meta-ukraine.com> – Український інформаційний портал МЕТА

3. <http://management.com.ua>. – Інтернет-портал для управлінців Management

4. <https://www.libr.dp.ua/> – Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека

5. <https://dduvs.edu.ua/> – Дніпровський державний університету внутрішніх справ

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]